

ДОБРУДЖАНСКИ ГЛАСЪ

"GLASUL
DOBROGEAN"

АБОНАМЕНТЪ

125. ВАРНА.
Градската библиотека.

година 300 лей
еца 160

Органъ на Българс
то малцинство
Румъния

Dr. Glasul Dobrogean
Dr. Elisabeta 4 Bazarjic

Къмъ справедливостъ

Поземлениятъ въпросъ
Нова Добруджа още
е уреденъ въ духа на
справедливостъ,
че вече имаме
всички определе
ни законни норми.

Всѣка година, въ не
верно на реколтата, доб
руджанскиятъ селянинъ
предъ мисълта,
реколтата му може да
биде отнета. Положени
ята отъ него непосилни
силия, трудъ, срѣдства
време оставатъ въ тѣх
приетото „търси м у пра
вото... Но къмъ въпроса:
Почти въ всички наши

такива контракти идватъ,
и то придружени отъ а
гронома и надлежнитъ
власти и отнематъ гото
вата реколта на онеправ
дания добруджански се
лянинъ. Случаитъ сж мно
го. Тѣ говорятъ за една
явна несправедливостъ и
беззаконие, извършено
отъ отговорнитъ факто
ри.

Прѣсенъ е случаятъ отъ
Стежаруль (Кара-Пелитъ)
— Армутлий. Тукъ били
контрактирани по горния
начинъ около 120 хект.
ниви. Единъ претендентъ
дори се явилъ отъ Браи
ла!...

Ощетенитъ, онеправда
нитъ и изигранитъ селя
нини сега сж оставили го
товата си богата реколта
— едничката имъ радостъ
и надежда — и тръгнали
да търсятъ правото си...

Не веднажъ сме поди
гали този тѣхъ важенъ
отъ жизнено значение
въпросъ за нашитъ земе
дѣлци. Не веднажъ сме
го донасяли до знанието
на висшитъ отговорни
власти, но...

Но нека се надѣваме.
Този пътъ хиледократ
нитъ оплаквания на оне
правданитъ добруджан
ски селянини може да има
своята справедлива раз
връзка.

Я. х. Я.

Жестоко битъ селянинъ

Жителъ на с. Спасово,
Петъръ Д. Спасовъ, е от
правилъ молба-оплакване
до мѣстния прокурорски
архивъ и до коменданта
на жандармитъ противъ по
стояния шефъ отъ горното
село, фелдфебела Бурлаку,
който безпричинно му на
несълъ жестока побой. Ето
какъ се развилъ случаятъ:

На 12 т.м. Петъръ Д. Спа
совъ женѣлъ на своята ни
ва. Къмъ обѣдъ, съ една
бичка, идящи отъ къмъ
И. Г. Дука (Касъмъ) сръ
ли при него фелдфебела
Бурлаку и кмета. Първиятъ
му заповѣдалъ да изкара
ножа на жетварката и да
доиди при него. Селянинътъ
се подчинилъ. Тогава фелд

фебела Бурлаку се нахвър
лил отгоре му и му нане
ся жестока побой, следъ
което му заповѣдалъ да го
следва до поста. Тежко би
тиятъ селянинъ, обаче, нѣ
малъ по-вече сили да стои
на крака; изпратилъ слуга
та си да занесе ножа въ
поста, а той, почти пребитъ,
пада на легло.

Отъ издаденото му меди
цинско свидетелство се виж
да, че Петъръ Д. Спасовъ
има сериозни контузии и е ли
шенъ отъ способността да
не работи дълго време.

П. Д. Спасовъ моли г-нъ
прокурора и г. коменданта
да анкетиратъ случая, тѣх
както безпримѣрно е своево
лието на гореказания шефъ.

Най-после осжденъ

Прочутия по дѣлата си кметъ
на с. Алъчкьой е осжденъ!

Нашитъ читатели си спом
ватъ, вѣроятно, за колониста
отъ това село Станеску, назна
ченъ за общински кметъ, кой
то преди две години бѣше об
виненъ въ кражба, на времето
се направи и разследване и за
кого бѣше принудени да спо
менаваме нѣколко пъти по по
водъ на произволитъ му. Този
голъмецъ се бѣше самозабра
вилъ: гонѣше мирнитъ жители
изъ нивята имъ, разтурваше
хорото на младежитъ, претѣк
ваше съ каруцата си старци,
безъ нѣкой да го обуздае или
възпре очевидно осждителнитъ
му постѣпки.

До тамъ стигнаха безобразия
та на колониста-кметъ, што
самитъ жители-румънци отъ
селото се възмущаха.

Напоследъкъ се заведе дѣло
противъ тоя произволствувашъ
господинъ за изнасилване жи
лището на единъ жителъ отъ
селото, когото той преследвалъ
и стигналъ въ собствения му
домъ нанася му жестока побой.
Всички свидетелски показания
категорично доказваха вината
на побойника кметъ. Сжда следъ
късо съвѣщание осжди Станес
ку на 2000 лей глоба и единъ
лей гражданско обезщетение.

Трѣбваше да дойде правосъ
дието, за да санкционира единъ
небивалъ скандалъ!

Конгреса на унгарската партия забраненъ

За педѣля, 19 т. т. бѣше
назначенъ конгреса на партия
та на унгарското малцинство
отъ Румъния, свиканъ въ градъ
Сънъ-Жоржъ отъ Трансилва
ния.

Когато всички пригото
вления бѣха извършени и деле
гатитъ избрани, ръководство
то на унгарската партия по
лучава съобщение отъ мѣстни
тъ власти, че Министерството
на вътрешнитъ работи забра
нява свикването на конгреса.

Председателя на партията
г. графъ Бегленъ е отправилъ
телеграфически протестъ до
г. м-ръ Инкулецъ отъ името
на цѣлото унгарско малцин
ство.

Тази мѣрка на правителст
вото е направила поразяващо
впечатление въ Трансилвания.

По този поводъ органа на
партията в. „Елензекъ“ пише:

„Ние ще направимъ всичко
възможно, што най-късно на
есень избранитъ делегати да
могатъ да се събератъ на
конгресъ“.

Малко безгрижие!

Въ града се говори — ама
упорито се говори — че за
днесъ 16 т. м., щѣли сме да
имаме небивала горещина, тѣх
горе-долу, около 62 градуса!
(на сѣнка или на слънце не
се казва, но тѣх сж чели
въ единъ вестникъ).

Споредъ насъ, значи, рабо
титъ отиватъ на изуй...грижи,
да го кажемъ по нашенски.
Щесдесетъ и два градуса по

спиртологическитъ наши раз
бирания е благоприятно за
благоутробията човѣшки, но
ако се смѣтне по абисински,
значи, истински, деле-мале!
Негусътъ на 45 гр. отскочи
въ Лондонъ. По международ
ната политика градуситъ со
чатъ къмъ 50, а у насъ 62.

Нѣщо ври, кипи, прѣщи, ама
где ли ще му се чуетъ гласъ?

МАЛЦИНСТВАТА

и в-къ „Диминяца“

Единъ представител на
в-къ „Универсулъ“ се чу
дѣлъ, защо единъ мили
онното българско народ
но малцинство отъ
Румъния, предпочита да
чете в-цитъ „Диминяца“ и
„Адевъруль“.

Обяснението е много
просто.

До като „Универсулъ“ съ
интриги, лъжи и клевети
години по редъ эле
поставя българското мал
цинство, наострайки об
щественото мнение не
основателно противъ не
го и подготвяйки почва
та за погроми (Гьоре, Бог
даново, Конакъ и пр.)

анархия и гражданска война,
което само въ интереса
на румънския народъ не
е, в-цитъ „Диминяца“ и
„Адевъруль“, напротивъ, сж
държали и държатъ ед
но справедливо, обектив
но поведение къмъ всич
ки малцинства отъ Ру
мъния и сочатъ спаси
телния пътъ на румън
ския народъ — пътъ на
миръ, братско разбирателст

во, солидарностъ и взаимни
помощи. Само по тоя на
чинъ може да се консо
лидира една държава съ
5 милиона малцинства.

Погромитъ, анархията
и гражданската война,
възбуждани и прокарва
ни отъ „Универсулъ“, дока
раха въ Русия разложе
ние и болшевизмъ; про
тивъ тоя пагубенъ пътъ
на самопогубване сж би
ли и сж „Диминяца“ и „А
девъруль“.

Всѣкому справедливо
отдадени законоустано
венитъ права — ето въ
две думи исканията на
единъ миллионното бъл
гарско малцинство отъ
Румъния.

Въ ХХ вѣкъ на човѣш
ката цивилизация, ние
искаме да бждемъ човѣш
ки третиани и да бждемъ
равноправни граждани — ето
позицията, въ която сме
рамо до рамо съ в-цитъ
„Диминяца“ и „Адевъруль“,
по която причина всѣко
га сме ги предпочитали
и ще ги предпочитаме.

ЦЕНИТЪ НА ЗЪРНЕНИТЪ ХРАНИ къмъ повишение

По всичко изглежда, че
поне въ началото на ново
годишната реколта ще им
аме задоволителни цени
на зърненитъ храни, съ тен
денция на постоянно покач
ване.

Отъ Констанца съобща
ватъ, че тамъ цената на
зимницата — 73 кгр. 3 на
сто чужди примѣси — била
42.000 лей вагона; ечмикъ,
нова реколта 20.700 лей ва

гонъ; рапица 75.000 лей ва
гона, съ силна тенденция
къмъ повишение; бобъ (Яло
мица) 40.750 лей вагона, а
добруджанскиятъ бобъ
43.000 лей вагона; дива ра
пица 34.000 лей вагона.

Споредъ едно допъл
нително съобщение, це
нитъ на гореизброенитъ
зърнени храни чувстви
телно се повишили.

ИЗЪ МИНАЛОТО НА НАШАТА РОДИНА

БЛАГОТВОРИТЕЛИ

ГЛАСЪТЪ НА ЕДИНЪ УЧИТЕЛЪ

Увѣковечаването паметта на нашите благотворители въ Румъния преди и следъ освобождението на България, безспорно, е дѣло на будни и съзнателни българи.

Това е дѣло на църковни и училищни настоятели, или на учители и свещеници, живѣли въ Румъния — служили при българските училища и църкви, нѣкои отъ които съществуватъ и днесъ.

Целта е била да се отдаде заслужена данъ на почитъ и уважение, на признателностъ, отъ страна на съвременниците имъ, както и за да се подканятъ бждещите поколения да следватъ примѣра на старите благотворители — родолюбци.

Увѣковечаването паметта на о. Ахримандрита Максима, първиятъ учителъ и свещенослужителъ на българите въ Галацъ, съ издигането паметникъ въ двора на църквата, при която е служилъ той цѣлъ животъ, е именно изразъ на тази идея.

Сжщото е и съ другите голѣми благотворители — родолюбци, като Антаки Юрдаки, Пантелей Аврамовичъ, Михаилъ Аврамовичъ, Василь Стоиловичъ и др., чрезъ поменуването имъ на всѣка Божествена служба въ българската църква въ Галацъ.

А въ Браила, кждето благотворителността е била по-силно развита и е успѣла да остави по-дълбоки следи: **грамадна църква, четириетажна училищна сграда и три голѣми кжщи, отъ приходите на които се издържатъ църквата и училището на българското общество днесъ?**

Тукъ можемъ да изброимъ отъ създателите на църквата Варвара, а отъ голѣмите дарители: Цани Христовъ, Георги Стойковъ и Георги х. Гаю.

Поменуването на тѣзи да-

рители и въобще на всички благотворители на всѣка служба въ българската църква въ Браила, е сжщо така изразъ на признателностъ.

Но въ миналото, освенъ поменуването имъ, на всѣка служба, както казахъ по-горе, се извършвало всѣка година и панихида за всѣки единъ отъ тѣхъ.

Ето какво се казва въ една покана на Браилското Българско църковно настоятелство отъ 4 юний 1889 година:

„Настоятелството на Българската община (въ Браила), като си спомнява родолюбивитъ и пожертвователни дѣла на покойния Цани Христовъ, въ полза на училището ни, стори грижата, по случай тригодишнината отъ смъртта му, да отслужи за упокойна служба на 5 того.

„По този с л у ч а й се поканватъ да присъствуватъ на тази служба въ 9 часа сутринята.

Настоятелството гр. Браила, 4 юний 1889 год.

Но увѣковечаването паметта на всички благотворители е и най-красноречиво доказателство, че българинътъ е признателенъ къмъ своите благодетели и наставници, почита и подражава на примѣра имъ.

Тѣзи благотворители живѣха съ вѣрата и убеждението на истински родолюбци, *че тукъ (на земята) ние нѣмаме постояненъ градъ, че всичко не се състои въ ялене и пиене „отъ които полза не получиха ония, които ги употребиха“ и това, което тѣ сж направили за своите братя, сж го направили „с радостъ, а не съ въздишки, понеже туй е било полезно за тѣхъ“.*

Но за нѣкои отъ тѣзи благотворители ние знаемъ много малко, или почти нищо не

знаемъ. Знаемъ само за ония, за които имаме запазени писмени документи.

Нашъ дългъ е да съберемъ сведения за всички.

Такъвъ е напимѣръ покойниятъ Георги Стойковъ отъ Браила, който бѣ председателъ на българската община тамъ и който ето какво казва въ своето завещание отъ 5 декемврий 1926 година:

„Отъ сумитъ, които ще останатъ изпълнителитъ на завещанието ще купятъ единъ, или два имота, които завещавамъ на Българската църква въ гр. Браила.

Сжщо нареждамъ — каквато сума остане, следъ купуването на имотитъ, да се предаде на Българската църква и да служи за ремонтъ на сжщата“.

Гласътъ на единъ учителъ

А въ Гюргево и други градове българскиятъ духъ остави други следи. Имамъ подръжка една малка книжка, печатана въ 1864 година съ следното заглавие:

„Биседа изречена при освещението и отпярнатието на българското народно училище въ гр. Гюргево“.

Тази книжка е отъ И. Касабовъ, учителъ при сжщото училище.

Въ речта си (стр. 14) последниятъ казва:

„Ние, българите въ съединенитъ ромънски княжества, сме приети и защитени като братята на ромънците.“

Намъ тукъ сж развързани и свободни ржцетъ, но само това трѣбва да имаме предъ видъ, че сами трѣбва да бждемъ ковачи на щастieto си“.

Тѣзи думи на покойния И. Касабовъ — казани преди 72 години — иматъ грамадно значение за насъ тъкмо сега.

о. Николай

ИЗЪ РУМЪНО-БЪЛГАРСКОТО МИНАЛО

НОВИ ДОКУМЕНТИ ЗА ГР. АЛЕКСАНДРИЯ

Миналата година се отпразднува стогодишнината отъ основаването на градъ Александрия. По този случай бѣхме дали нѣколко бележки върху миналото на този градъ, основанъ при живото участие на българитъ колонисти отъ близките с. Мавродинъ, Зимничъ и т. н.

Въ в-къ Сперанца излизащъ въ Александрия, брой 56 отъ 3 февруарий 1935, намираме нѣколко интересни документи изъ старите архиви на общината, публикувани отъ В. И. Барбу. Въпроснитъ документи се отнасятъ около учредяването на гимназията.

Съ протоколно решение на Общината отъ 5 февруарий 1865 г., се решава откриването на една гимназия въ Александрия, съ побелязанъ търговски характеръ. Сжщевременно се взема решение за назначаване на учителъ по чужди езици. Френския и българския задължителни, а грцкия незадължителенъ. Протокола е подписанъ отъ Ал. П. Поликрава и М. К. Флорентие.

Гимназията е почнала занятията си на 15 августъ 1865 г., съгласно протоколъ № 21 отъ юний сжщата година, на градското общинско управление.

По-долу предаваме въ пълнѣ и точенъ преводъ протокола отъ 15 априль 1865 г., отъ кждето се вижда важността на българския езикъ и връзките на тамошнитъ търговци съ тѣзи отъ България.

Общинския съветъ на гр. Александрия

Днесъ 15 априль 1865 г. — бидейки свикани на из-

вънредно събрание кмета представяйки повѣдъта на Господнистѣра на Вѣроизпитанията и на Просвѣщенiята №11.073 приложенъ една програма за въвеждането на реалното шѣ, което се проектоува въ този градъ съ протрешение на заседанието отъ 5 февруари.

Долуподписанитъ, като прочетохме ка програма и следъ ка дѣхмѣ че поч. Поста Комитетъ на Просвѣщенiя между другитъ измѣ нарежда чуждитъ ези бждатъ незадължителни.

Присъединяваме се доволствие на казанитъ мѣнения, изказвайки единственото ни же че Българския езикъ и ския езикъ да бждатъ дължителни поради че първия е изискванъ търговскитъ отношения то сжществуватъ между кашнитъ търговци съ отъ България, а вто като саѣтски езикъ.

и за програмата, разлението на часоветъ, сто часоветъ по френския, а за мене българския, а българскиятъ езикъ на мѣсто Българския. А грцки бжде само три часа.

Това ще се съобщ поч. съответно Минис во за знание.

Секретаръ, (Нече подписъ).

Ето единъ цененъ ментъ, който хвърля обилна свѣтлина върху налитъ културни връзки двата съседни дски народи. Д. Н. М.

СУЛТАНА ПЕТРОВА

ТУЛЧА И НЕЙНИТЪ КНЯЗЕ

ДИМИТРАКИ И СТЕФАНАКИ

На едно отъ най-виднитъ мѣста на родното село на дѣдо ми, Димитраки бей Тодоровъ, Жеравна, отъ нѣколко вѣка насамъ сжществувва чешма, първоначално построена отъ иждивенията на моите прадѣди.

Текста, сложенъ отъ самитъ тѣхъ на една мраморна плоча въ фасада на чешмата, ме затрогна и удиви съ своите красоти и съ простотата на своя езикъ.

Предавамъ текста въ оригиналъ:

*На връхъ Стара-Планина,
Отъ вѣковни времена,
Извирамъ, обилно тека,
Отъ тамъ щедрата ржка
На Вѣлчо-Хаджи Ненова
Преведе ме и основа*

*Тазъ сграда тука най-напредъ
Преди години сто и петъ.
Следъ други петдесетъ лѣта
Изново подновиха ме.*

Пакъ неговитъ три чада

*Поклонникъ Пенко и Василь
И Тодоръ неговъ старий синъ.
Днесъ неговитъ сина три:
Димитъръ, Стефанъ, Перикли*

*Въздигнаха ме трети пжтъ,
За споменъ да ме поднесатъ*

*На своитъ бащи дѣди,
Дано ги Господъ награди,
За тѣхнитъ добри дѣла,
Съ пристойната имъ похвала.*

Жеравна 1867 г. май

Известна е голѣмата роля, играна отъ Добруджа въ възраждането на България. Тулча е била сърдцето на цѣла Добруджа. Търговско дунавско пристанище, интернационаленъ градъ съ разнородни махли; Въ Тулча стоеше още и главната Ду-

навска Комисия, видни представители на великитъ сили — тамъ имаше и консулствата на чуждитъ държави; многобройни църкви и училища, българско читалище и българско търговско дружество. Тамъ се бѣха преселили въ най-младитъ си години синоветъ на Тодоръ Чорбаджи отъ Жеравна — Димитраки, Стефанаки и Перекли. Тамъ заработиха тѣ самоотвержено, неуморно, съ любовъ и съзнание за църковната самостоятелност на нашата църква, за културното и духовно повдигане на народа. Успѣли да се издигнатъ до най-високитъ чинове, извоювали сж си уважението на турскитъ власти,

тѣ употребиха своето лѣмо влияние за поддържане участъта на българитъ въ Добруджа и ние даме, че тамъ се съставяло едно национално културно движение, то пробужда българинъ бужда неговото достойнство и неговия националенъ духъ. И действително детскитъ ми спомени пазенъ образа на дожанския селянинъ, въ катата му красота. Селата коло Тулча се отличаватъ съ своята примѣрна чистота — нищо по-красиво по-внушително отъ дожанския селянинъ — здрав, сокъ, снаженъ, здрав, красивъ. Би казалъ чорбаджи, че това е една отъ дѣла, са отъ по-старъ произ-

ЖИВОТА НА МАЛЦИНСТВОТА

Единъ позивъ на еврейтъ отъ Румъния

Четохме въ столични-
те вестници, разправя ни
отъ очевидци, на и са-
ни бяхме свидетели
некрасиви сцени — тукъ
изгорени няколко
вестниците „Дими-
три“ и „Адевърлул“; въ
Бурещъ — побоища надъ
евреи, хвърлянето имъ въ
Джамбювица и пр., рабо-
та които докараха до по-
жизнението правителство-
то да се намеси и поту-
ши, всички беззакония отъ
страната и отъ другата стра-
на. Отъ разпритъ постра-
даха еврейтъ. Нападнато
и пострадалото бѣ еврей-
ското малцинство. Ощетено
и малтретирано бѣ едно
малцинство, взело живо у-
частие въ радоститъ и скър-
бнитъ на румънскитъ на-
родъ. Незаконно нападна-
то и безразборно бѣ ошете-
но една внушителна частъ
отъ румънското население
отъ еврейски произходъ,
което се ползува отъ всич-
ки права на държавната
Конституция и отъ зако-
нитъ на страната.

Това еврейско народно-
стно малцинство отъ са-
мото начало на инциден-
титъ помисли, че е ча-
стично, неорганизирано на-
падение, което ще стихне
въ няколко дни и ще се за-
брави, както много други
случаи отъ подобенъ ха-
рактеръ. Но тоя пътъ ра-
ботитъ взеха другъ ха-
рактеръ. По всичко се ви-
дѣ, че кампанията на

„Универсул“ бѣ добре
скроена, обмислена и то-
гава обявена. Тя продължи
две-три седмици, на про-
дължава още и днесъ въ
по-малка форма.

За да запазятъ себе си
еврейтъ, покровителству-
вани отъ законитъ на стра-
ната, решили да реаги-
ратъ. По тоя случай из-
даденъ е на първо време
единъ позивъ къмъ всички
евреи отъ старото крал-
ство, въ който между дру-
гото се казва: „...Дългъ ни
се налага на насъ, еврей-
тъ отъ старото кралст-
во, да се съберемъ, да раз-
мънимъ мисли, за да се
защитимъ. Всички евреи
отъ различнитъ партии,
трѣбва да бждатъ единни
въ защита на нашитъ пра-
ва, тъй като ние сме легал-
ни и коректни къмъ зако-
нитъ на страната и за-
дълженията си къмъ нея.
Еврейтъ отъ кралството
не могатъ да бждатъ об-
винени въ крайностъ — на
дясно или на ляво, ако
нѣкои единици отъ тяхъ
сж имали зли намѣре-
ния да ве впуснатъ въ тия
направления. Всички евреи
отъ Кралството, безъ раз-
лика на политически у-
беждения, националенъ дългъ
имъ е да осветлятъ
общественото румънско мнѣ-
ние, че ние сме граждани
на тая страна и че трѣб-
ва да живѣемъ, тъй какъ
то всички румънци“...

Отъ всичко до тукъ ка-

Праздненствата по случай превземането на Бастилия

На 14 т. м. се навършиха
147 години отъ падането на
Бастилия. Тази паметна да-
та, която даде свобода на
човѣчеството и разпали свѣ-
та съ искрата на револю-
ционния духъ противъ аб-
солютизма, днесъ цѣлѣ а
Франция, па и свѣта, чест-
вува съ внушителни празд-
ненства.

Французкитъ вестници по-
свѣщаватъ специални изда-
ния за величието на тоя
день.

зано и отъ цѣлиятъ по-
зивъ се разбира, че еврей-
тъ отъ Румъния се ка-
нятъ да реагиратъ. Тях-
ната реакция ще отиде
до правителството, а о-
плакването, може би, до
Краля. Като се има предъ
видъ, обаче, тяхнитъ връз-
ки въ чужбина, включая
великитъ сили, съ поло-
жителностъ може да се
върва, че ще иматъ ус-
пѣхъ, който едва ли нѣ-
кой въ нашата страна си
въобразява. Като така,
кой ще тегли последствия-
та?

Настроението на нѣкои
западени патриоти дове-
доха до реакция на е-
врейтъ. И съ право реаги-
ратъ тѣ, за щ о т о
всички въ тая страна
трѣбва да разбератъ, че
има власт, закони и Кон-
ституция, на която трѣб-
ва да се подчиняватъ не
само малцинствата, а всич-
ки граждани, безъ разли-
ка на народностния имъ
произходъ и въ производа-
ние.

Ат. Цветковъ

Чети днесъ в-къ „Добруджански гласъ“

съ по-културно минало. Об-
леклото спретнато, стегна-
то, избѣгване яркитъ цвѣ-
тове, се състоеше преиму-
щественно отъ чисто бѣла
риза и тъменъ сукманъ,
развеселенъ само отъ една
цвѣтна пристилка.

Спокоенъ, тихъ, работ-
ливъ, достоенъ и гордъ,
добруджанския селянинъ
се развиваше културно,
бѣше винаги състоятеленъ,
не се подаваше на авантю-
ри, но работѣше последо-
вателно и неразколебимо
за своето освобождение,
което се стремѣше да по-
стигне безъ сътресение на
крътави революции.

Въ усърдното съдействие
на младитъ д-ръ П. Мин-
ковичъ, Александъръ Сив-

ковъ и още плеада об-
щественици и борци, кои-
то стояха на чело и съ
щедрата помощ на бра-
тия князь Стефанаки,
князь Димитраки и Пе-
рикли, Тулчанското читали-
ще се създаде. То стана не
само сборно мѣсто на чле-
новетъ и салонъ за четене,
но и центъръ за водене на
разни народни работи. То
имаше и високи, благород-
ни цели: да подпомага на
литературни трудове, да
работи за напредъка на у-
чилищата и да ги надзира-
ва; да посрѣдствува за до-
биване на добри учители,
да държи сношения съ дру-
гитъ читалища, да служи
за мѣсто на съвѣщания на
всѣко църковно и народно

дѣло и да внася съгласие
между гражданитъ и за то-
ва се наричаше „Съгласие“.
Такива бѣха едновременно
нитѣ българи въ Добруджа.
Иска ми се днесъ младо-
то поколение да се вдѣхно-
ви отъ тоя скромнъ тро-
гателенъ примѣръ и въ съ-
гласие днесъ, както и пре-
ди да заработи задружно
за повдигането на скъпата
ни родина.

Бей—значи князь. Презъ
турското владичество сме
имали трума българи кня-
зе: князь Никола Богориди
и тулчанскитъ братя Тодо-
рови: князь Димитраки и
Князь Стефанаки.

Чети в-къ Добруджански гласъ

ЕДИНЪ ГОЛЪМЪ румънски поетъ — българинъ ПАНАЙОТЪ ЧЕРНА

Добруджанската литература
се обогати съ още една книга:
ПАНАЙОТЪ СТАНЧОВЪ
— **ЧЕРНА**, отъ Хр. П. Капи-
тановъ, втора книга на изда-
ние Български Народенъ
Университетъ — Базарджикъ,
290 стр., съ фото-снимки и
портрета на поета Черна. То-
ва е най-обемистата книга пе-
чатана до сега въ Добруджа
заслужава особено внимание,
тъй като тя представлява кни-
гата — документъ за прояви-
лия се български гений въ
чуждата литература.

Въ богатата история на ру-
мънската поезия, ката ярки
звезди, на чело съ Михаилъ
Еминеску, свѣтятъ нѣколко и-
мена, написани въ книгата на
безсмъртието. Между тяхъ е
поетътъ Черна. И ако Черна
не бѣше отъ чуждъ етничес-
ки произходъ, навѣрно него-
вото име би заело второ мѣ-
сто въ пантеона на румънски-
тъ поети на лиризма. Рано за-
вършилиятъ земния си дѣлъ
Панайотъ Черна има нерадата
участъ да изпита горчилката
на убийствената национална
принадлежностъ, която реши-
телно наполови творческата
му слава. Голѣмиятъ румънски
историкъ и литераторъ Нико-
лае Йорга, възхитенъ отъ цѣр-
витъ му стихове, го повиква
при себе си и го съветва да
смири името си — да избере
друго литературно име; **Па-
найотъ Станчовъ** е грубо и
отблъскващо име. Нѣжнитъ и
напоени съ чаръ и възвишенъ
лиризъмъ стихове, напечатани
въ тогавашнитъ най-голѣми ру-
мънски литературни списания,
трѣбвало да носятъ нѣко е
звучно и красиво име. Обаче,
Станчовъ не се съгласилъ, а
прибавилъ къмъ семейното си
име наименованието на родно-
то си село — Черна. Тукъ,
между впрочемъ, добре е да
се отбележи аналогичния слу-
чай между румънския и бъл-
гарски литератори, Йорга и
д-ръ Кръстевъ, не съвпадащи по
време, но подчертаващи жела-
нието имъ да кръпаватъ съ
хубави литературни имена мла-
дитъ и обещаващи поети. Кога-
то д-ръ Кръстевъ получава пър-
вото стихотворение „Яворъ“
на Пѣю Крачоловъ, колкото
е билъ възхитенъ отъ хуба-
вото стихотворение, толкова
лошо впечатление му направи-
ло грубото име **Крачоловъ**.
Ала д-ръ Кръстевъ не се поко-
лебалъ; безъ да го пита, за-
драквалъ бащиното му име и го
подписалъ Яворовъ. Така д-ръ
Кръстевъ уби Крачолова, за да
сздаде и обезсмърти Яворо-
ва. Г-нъ Йорга, въ случая, е
билъ по-цивилизованъ кръст-
никъ — той е посвѣтвалъ Па-
найота...

Черна има богата библио-
графия. Повече отъ двеста
статии, литературни бележки
и критични очерки, всички по

отдѣлно противоречащи, по
насочени въ едно направление:
етническиятъ му произходъ. По-
колко Черна е величина въ
румънската поезия и до кол-
ко трѣбва да бжде „чужде-
нецъ“ или не, ясно говорятъ
казанитъ статии, написани не
отъ посрѣдствени хора, а отъ
видни литератори и критици,
като: Йорга, Ласкаровъ — Мол-
довяну, Ибраиляну, Валжанъ,
Драгомиреску и др. Всички
тѣ, въ желанието си да при-
саятъ малко „чужда кръвъ“
въ жилитъ на Черна, полагатъ
премного старания. По таквъ
начинъ голѣмиятъ поетъ, рож-
ба на китното добруджанско
село Черна, въ румънската
литература, кждето остави
стихове-бисери, нѣма опредѣ-
ленъ произходъ. Въ повечето
случаи е руснакъ!

Трудътъ на г. Хр. П. Ка-
питановъ „Панайотъ Станчовъ
— Черна, животъ и творение“
изчерпателенъ и документи-
ранъ — идва да разсѣе всич-
ки предположения относно ет-
ническия произходъ на Черна.
Животътъ и творчеството му
сж описани съ всички подроб-
ности, които по единъ реши-
теленъ начинъ изтъкватъ бъл-
гарския му произходъ. [Авто-
рътъ, водимъ отъ желанието
да възтанои една тѣй много
оспорвана литературна истина,
върща се съ столѣтия назадъ,
намира славянския произходъ
на родното село на поета, ро-
ви се въ миналото, открива
предѣлитъ му като чистокръв-
ни българи и революционери
въ предосвободителното дви-
жение, описва преселението
имъ отъ България въ северна
Добруджа, дава пълно живо-
тописание за бащата и май-
ката на поета, за детинството
му и много други убедителни
доказателства, неизвестни до
сега, събрани лично въ с. Чер-
на, кждето още живѣятъ близ-
китъ на поета.

Книгата на г-нъ Хр. П. Ка-
питановъ, разпределена на 27
глави — както се каза въ на-
чалото — е книга-документъ,
безъ претенции за художестве-
но творение, книга отъ капи-
тално значение, единъ много
цененъ приносъ къмъ фалан-
гата на българскитъ гении,
проявили се въ чужбина и въ
чуждитъ литературни пости-
жения. Ако **Панайотъ Стан-
човъ — Черна, животъ и твор-
чество** съ появяването си на
бѣлъ свѣтъ обогатява исто-
рията на бъл-арската литера-
тура съ още едно голѣмо име
на прѣснатитъ отъ жестоката
историческа повеля изъ чуж-
бина чела на гордия Балканъ,
то не малко радостъ е и за
насъ, за нашата бедна родина,
че е родила и откърмила си-
нове, чиито имена, наравно
съ тѣхнитъ, ще прославятъ и-
мето на нѣвга златната Доб-
руджа. Я. Калиакренски

По бѣлия свѣтъ

СЕМЕЙНИЯТЪ ИНСТИНКТЪ У ЖИВОТНИТЪ

Наскоро въ лондонската зоологическа градина били доставени две двойки красиви бобрини. Тѣ били поставени по двойка въ одѣлни клетки една до друга. За нещастие, вследствие на продудяване, следъ два дни една отъ женските умиряла, а единъ денъ по-късно умряла въ другата клетка и единъ отъ мъжките. Овдовѣлитъ съпрузи изпаднали въ дълбока тъжа.

Преди още пазачитъ да решатъ, какво да правятъ, бобринѣта намѣрили сами изходъ отъ създаденото положение. Тѣ застанали единъ до другъ до решеткитъ, допрѣли си носоветъ и тъй простояли целия денъ. На следната сутринъ тѣ се оказали въ една клетка. Презъ нощта мъжкитъ бобрини изкопалъ ходъ подъ решетката и се вмъкналъ при своята нова дулиция.

ЖЕНИТЪ ВЪ АМЕРИКА

На женитъ принадлежатъ голѣма частъ отъ богатствата въ Америка. Срѣдъ американцитъ е распространѣно много обичая да приписватъ своитъ имущества на името на женитъ си.

Общо взето, на американскитъ жени принадлежатъ въ сегашно време 200 милиарда долари отъ всички 230 милиарда, на колкото възлиза народното богатство.

Въ Съединенитъ-щати се наброяватъ 2868 жени милионерки, т. е. такива, състоянието на които надминава 1 милионъ долари. На първо мѣсто, въ реда на най-богатитъ жени, стои вдовицата на знаменития стомаменъ кралъ Корнеги. Нейното състояние, действително, е малко намалено, понеже тя е подарила 400 милиона американски долари за благотворителни цели, но все пакъ и останалото е достатъчно да осигури живота ѝ въ най-фактиченъ американски масцабъ.

Една друга забележителна личностъ отъ богатия женски свѣтъ е Грахамъ Ванделбилдъ. Тая милиардерка страда отъ особена болестъ къмъ пжтешествията, които извършва съ собствени влакове или разкошни морски яхти.

ЕЛЕКТРИЧЕСКИ ПЛАШИЛА ЗА ПТИЦИ

Притежателитъ на модерни земеделски стопанства въ Италия прилагатъ единъ новъ способъ, за да се бранятъ срещу птицитъ, които опустошаватъ посѣвитъ имъ. Надъ нивитъ се поставя една широка мрежа отъ тънка телъ. Щомъ птица кацне на тела, създава се съединение, което привежда въ движение единъ високоскорителъ, движенъ чрезъ електричество.

Мощниятъ гласъ на високоскорителъ е така грѣмкъ, че птицитъ незабавно отлитатъ и дълго време не се завръщатъ на сжщото мѣсто.

КНИЖАРНИЦА СЪ РЕСТОРАНТЪ

Последната сензация въ Мадридъ е откриването на книжарница съ ресторантъ. Работитъ на собственика на книжарницата, както на всички, не вървѣли добре, никой не купувалъ книги. Тогава въ главата на книжаря блѣснала една идея. Той наредилъ въ магазина бюфетъ и разгласилъ, че всѣки, който купи книги за известна сума може да закуси безплатно.

Успѣхътъ на тая идея надминалъ всички очаквания. Още на първия денъ напливътъ на публиката билъ така голѣмъ, че се наложило да се преустанови временно достъпа на новиклиенти—магазинътъ не можелъ де побере всички желающи. Клиентитъ купували книги и се опжгвали въ съседната стая, лето очаквали безплатни закуски и напитки!

„ВЪСТЪ“

— Реколтата въ Добруджа и Банатъ тази година е една отъ най-добритъ въ Кралството. И въ дветъ тия области живѣятъ компактно българи.

Нуждата отъ единъ финансовъ институтъ е изпитвалъ всѣки единъ българинъ. Такъвъ институтъ, обаче, ние нѣмаме. Време е вече не само да чувстваме нуждата отъ него, но и дълбоко да съзнаемъ, че той може да се създаде и то отъ самитъ насъ.

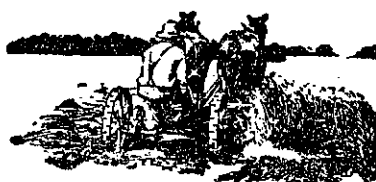
Ето защо, нека всички

българи, поне този пжтъ, се проникнатъ отъ простата истина, че тѣхната сѣдба е въ ржцетъ имъ и се замислятъ по-сериозно за основаването на единъ взаимноспомогателенъ институтъ, който може да се сложи и на кооперативни начала.

— Излѣзе отъ печатъ и се пусна въ продажба книгата — *Панайотъ Станчовъ—Черна, животъ и творчество*, единъ спретнатъ томъ отъ 300 страници, съ 20 интересни клишета и множество за първи пжтъ печатащи се писма

ЗЕМЕДЕЛЦИ „DEERING“ Mc. CORMICK

Разполагайки съ голѣмъ старъ стокъ отъ
ОРИГИНАЛНИ
Деерингъ и Макъ
Кормикови резервни
части, които по ка-

чество надминава
днескашнитъ част
ЖЕТВАРК
вързачки, косачки
всички други земе-
делски машини

ПУСНАХЪ СЪ 75 НА СТО НАМАЛЕНИ

Сжшо ще намѣрите въ магазина ми резервни части за всички системи машини Massey-Harris, Evert, Adriance, Joston, Ambi, Krup, Lanf, Deutsche Wey, Plano, Champion, Osborn, Valtor Vood, Rai Metal, Victoria, Milvochi, Alb, Graif, Fr. Melichar etc, на извънредно низки цени. Сжщо разполагамъ съ всички видове клечки, гвоздеи, каиши, ламарини и

НЕ КУПУВАЙТЕ ПРЕДИ ДА-ПРОВѢРТЕ МОИТЪ ЦЕНИ И СЕ УВѢРТЕ, ЧЕ СТОКАТА, КОЯТО ВИ ПРОДАВАМЪ Е ОРИГИНАЛНА

СТЕФАНЪ П. СМОКОВЪ

ЖЕЛЪЗАРСКИ МАГАЗИНЪ — Базарджикъ, ул. „И. Г. Дука“ 44 — Телефонъ №

на поета; авторъ на книгата е г-нъ *Хр. П. Капитановъ*. Желаящитъ могатъ да си я набавятъ отъ редакцията или направо отъ автора.

— Слуховетъ относно премѣстването на окръжното седалище отъ гр. Базарджикъ въ гр. Балчикъ не отговарятъ на истината и сж лишени отъ всѣкаква сериозностъ.

— Пасквила „Румънулъ“, който излиза въ Силистра подъ ръководството на известния Чоти, бѣше дръзналъ да закачи „Добруджански гласъ“. Тая закачка се подема и отъ столичния листъ „Огорулъ“.

Ние не обръщаме внимание на тия задявки, но се чудимъ какъ сж биле позволени да се печататъ вулгарнитъ подстрекателства противъ цѣло едно население, като българското.

— Заловени сж на границата нѣколко младежи-българи отъ с. Баладжа, преминали преди три месеца границата за България.

Тия почти деца сега ще бждатъ сждени въ Констанца.

Въ идния брой ще се повърнемъ подробно.

— Въ София започва да излиза двуседмично иллюстрираното списание „Родна Добруджа“, което ще представлява архива на всички исторически събития отъ по-важенъ характеръ въ ро-

дината ни, станали отъ 1860 год. до днесъ.

Редактора на списанието г-нъ *Др. Пачевъ*, виденъ адвокатъ и обществено-културенъ деятель, е най-голѣмата гаранция за несъмненото значение на новото периодично издание.

Засягащо чисто културни проблеми, това списание ще представлява голѣмъ интересъ за всички добруджанци и ние го препоръчваме най-горещо.

Най-после и въ тжмтата на нашата нерада дѣлничностъ ще проникне единъ свѣтълъ лъчъ!

— Градоветъ въ нашата областъ сж наводнени отъ инспектори и контролѣри.

Преглеждатъ се най-щателно регистритъ на нашитъ търговци. И разбира се, актитъ за глобяване вадятъ като градъ върху и безъ това тъй нараненитъ имъ глави.

ДОНАСЯМЪ ДО ОБЩО ЗНАНИЕ

че за да задоволя клиентелата си съ по-голѣми удобства и за да имамъ възможностъ да доставямъ по-близко бждеще и различни стоки, въ премѣстия магазина

МИКУЛЪ БАЗАР

на ул. „И. Г. Дука“ № (срещу часовникарницата Коконгъ), където ще асортирямъ магазина съ галатарийни и мануфактурни стоки. Вземамъ представителството на при-прочути платове „ШЕРКЪ“, тови дамски и мъжки батоии, галони, шофони и

Съ почитание
АТ. ВАСИЛЕВЪ (Нас

Загубена е

кобила, 13 годишна, сивъ сѣмъ, съ белегъ: лѣвото бе отъ задния кракъ има изрѣзъ на буквитъ R. M.

Който я намѣри, или сведения за нея да съобща, ще получи отъ **ВЕЛИКО ЖЕКОВЪ** с. мизалж, община Опанча, шу добро възнаграждение.

ROMANIA
PRIMARIA ORAȘULUI BAZARGIC
Publicațiune No. 4135

1936 Iulie 10

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în compania de lucru a anului curent, D-l P. Raducănescu, delegat al Direcțiunii Cadastrului în bază delegației 108276/936 urmând a executa aplicarea pe teren a măsurii la mereaua Bazargic tabloul II, toți interes (baștinași și coloniști) să-și procure în timpul cel scurt posibil borne pentru determinarea loturilor.

Cei cari au lotul în una parcellă vor avea 3 borne, cei cari au lotul în 2 parcele, vor avea 5 borne.

Totodată ce pune în vedere să strângă câte 10 pentru îngropatul fiecărei borne, această în conformitate cu dispozițiunile caietului de sarcini pe anul 1936 art. 6 Primar, Hasan Ismail Secretar, C. Marinescu

Собственикъ, отг. редакторъ Я. х. Яневъ

Типография „IZVOR“ — Базарджикъ